

Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 39	14.03.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 54	18.04.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 93	13.06.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 149	17.10.2018
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 96	10.06.2020

Paraisten keskustan yleiskaava

191/10.02.02/2018

Rakennus- ja ympäristölautakunta 14.03.2018 § 39

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888

Esittelijä

Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Paraisten keskustaseudulla voimassa oleva osayleiskaava on vahvistettu vuonna 1995 ja sitä on tarpeen päivittää etenkin ydinkeskustan osalta. Käytännössä tarkasteltavana ovat erityisesti asemakaava-alue ja sen mahdolliset laajentumisalueet. Tärkeimpiä teemoja kaavatyössä ovat

- keskustan eheyttäminen,
- asumismahdollisuuksien lisääminen,
- kehittyvät palvelut,
- toimivammat liikennetarkaisut ja liikenneturvallisuuden parantaminen
- viher- ja virkistysalueverkoston kehittäminen erityisesti rannat huomioon ottaen.

Suunnittelun tavoitteeksi tulee asettaa keskustan kehittäminen siten, että saaristokaupungin omaleimaisuus säilyy tulevaisuudessakin. Kaava-alue kattaa Paraisten keskustan lähiympäristöineen, mukaan lukien Kirkkosaari ja Älönsaaren itäosat.

Keskustaseudun osayleiskaavan päivityksen yhteydessä on tarkoitus kokeilla uutta tapaa tehdä yleiskaavatyötä alati jatkuvana prosessina, joka etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Tämä mahdollistaa sen, että kullakin kaudella voidaan keskittyä juuri silloin ajankohtaisiin teemoihin ja ongelmiin. Kaavoitusprosessista pyritään siis tekemään entistä joustavampi ja mahdollistetaan siten myös mahdollisuus reagoida nopeammin muuttuviin maankäytön tarpeisiin.

Uusi yleiskaava tulee nähdä eräänlaisena maankäyttö, liikenne ja palvelut kattavana teemakohtaisena kaavana, joka asettaa tavoitteet, antaa kehukset ja piirtää ääriviivat keskustaseudun kehitykselle jota asemakaavatasolla toteutetaan ja täydennetään. Uusi yleiskaava ei strategisesta luonteestaan ja yleispiirteisyydestään johtuen pysty tarjoamaan ratkaisua kaikkiin yksityiskohtiin, vaan jättää asemakaavoitukseen tarpeellista harkintavaraa. Teemakohtaisen ja aikaisempaa strategisemman lähestymistavan mahdollistaakin juuri se, että yhdyskuntarakenne keskustaseudulla on säilynyt eheänä ja harmonisena ja merkittävä osa keskustaseudusta on jo entuudestaan asemakaavoitettu.

Yleiskaavan päivittämisen tarkoituksena on siis laatia nykyistä strategisempi ja yleispiirteisempi kaava, joka mahdollistaa tarkempien ratkaisujen tekemisen asemakaavatasolla. Tavoitteena on laatia yleiskaava, joka mahdollistaa keskustan kehittämisen kaupungin strategian ja yhteisesti asetettavien tavoitteiden mukaisesti. Kaavan tavoitteet tarkentuvat ja täydentyvät yhteistyössä osallisten kanssa.

Kaavoitusta varten on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), joka julkaistaan kaavan vireillekuuluttamisen yhteydessä ja jota työn edetessä tarpeen vaatiessa päivitetään. Suunnittelua tehdään yhteistyössä useiden tahojen kanssa ja työhön toivotaan vilkasta osallistumista. Kaavoittajien tavoitteena on työn eri vaiheissa järjestää kaikille avoimia tilaisuuksia tulla vaikuttamaan kaavan tavoitteisiin ja sisältöön sekä tiedottaa kaavatyön etenemisestä blogi-tyyppisesti kaupungin verkkosivuilla.

Kaavatyötä varten laaditaan erillisselvityksiä mm. väestöstä, liikenteestä, palveluista ja virkistysalueista. Kaavan vaikutusten arviointi perustuu selvityksiin sekä muihin käytössä oleviin perustietoihin, maastokäynteihin ja vaihtoehtotarkasteluihin.

Osayleiskaavan alustavaksi aikatauluksi on määritetty seuraava:

Kaavoituksen aloitus, osallistumis- ja arviointisuunnitelma,	
Tavoitteiden määrittely	Alkuvuosi 2018
Selvitysten laatiminen	Talvi-kesä 2018
Valmisteluvaihe, kaavaluonnos	Alkuvuosi 2019
Mahdollisia lisäselvityksiä	Kevät-kesä 2019
Kaavaehdotus	Alkuvuosi 2020
Kaavan hyväksyminen	2020

Liite

2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Oheismateriaali

Tausta-aineisto: Maisema ja yhdyskuntarakenne (luonnos, toistaiseksi vain suomeksi)

Ehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää käynnistää Paraisten keskustan yleiskaavan laadinnan ja keskustelea alustavasti yleiskaavalle ja sen laadinnalle asetettavista tavoitteista.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksianto

Rakennus- ja ympäristölautakunta 18.04.2018 § 54

Valmistelija

Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888

Paraisten keskustan yleiskaava on kuulutettu vireille 12.4.2018 ja kaavoitusprosessin seuraava vaihe on tavoitteiden asettaminen. Maankäyttö- ja rakennuslaki, maankäyttö- ja rakennusasetus ja monet erityislait ja -säädökset asettavat yleiskaavalle monia vaatimuksia mm. sisältöön, esitystapaan ja prosessiin liittyen. Tämän lisäksi kaupunki voi itse päättää tavoitteista, joita se haluaa asettaa yksittäiselle kaavatyölle. Koska tavoitteena on laatia strateginen yleiskaava, on tavoitteiden mielekästä olla luonteeltaan strategisia, mutta kuitenkin sellaisia, että ne käytännön tasolla ohjaavat kaavaratkaisussa tehtäviä valintoja. Tavoitteiden määrittäminen on erityisen tärkeää, jotta yksittäiset ratkaisut voidaan tehdä strategisesti tärkeitä tavoitteita tukien. Myös yleiskaavan vaikutusten arviointi tehdään asetetut tavoitteet huomioon ottaen.

Koko kaupungin kattavan kaupunkilaisia laajasti osallistaneen strategiatyön kokoavaksi otsikoksi on valikoitunut ”Luova saaristo”, jonka alla on tunnistettu viisi painopistealuetta: *”Lisää luovuutta ja yrittäjyyttä”, ”Yksilölliset palvelut”, ”Lisää kaupunkimaisuutta”, ”Aktiivista vapaa-aikaa vihreässä kaupungissa”, ja ”Tänne on helppo tulla”*. Kaupungin keskustan alueella nyt laadittava yleiskaava jalkauttaa osaltaan kaupungin strategiaa ja harkituilla maankäytön ratkaisuilla vaikuttamme siihen, millaisen kaupungin muodostamme, miten hallitsemme ja ohjaamme muutosta ja kuinka hyvin keskusta pystyy vastamaan erilaisiin tulevaisuuden haasteisiin. Strategisella yleiskaavalla edistetään maankäyttöä koskevien periaatteiden ja linjausten toteutumista.

Lähtökohtana yleiskaavasuunnittelulle on pidettävä, että Paraista kehitetään Turunmaan ja saariston seutukeskuksena ja maankäytön ratkaisut tehdään keskustarakennetta eheyttäen. Rakennus- ja ympäristölautakunta on aiemmin käynyt tavoitteista alustavaa keskustelua, jonka pohjalta kaavoitusyksikkö on tunnistanut viisi tavoitekokonaisuutta. Tavoitteista käytävän keskustelun pohjaksi kaavoitusyksikkö on myös laatinut luonnoksen kaavarungoksi. Kaavarungossa on yleispiirteisesti esitetty sekä keskusta-alueen nykyrakennetta että maankäytön uusia ratkaisuja, jotka osaltaan toteuttavat alla esitetyjä tavoitteita. Asemakaavoitettavaksi esitetyllä alueella eri osa-alueet on merkitty yleispiirteisesti kun taas asemakaavoitettavan alueen ulkopuolella kaavarunko vastaa voimassa olevaa Paraisten keskustaseudun osayleiskaavaa.

Ehdotukset mahdollisiksi tavoitteiksi on esitetty viitenä kokonaisuutena, joiden otsikot ovat: *”1. Palvelujen kehittäminen ja työpaikkojen turvaaminen”, ”2. Toimivammat ja turvallisemmat liikenneratkaisut”, ”3. Asumismahdollisuuksien lisääminen”, ”4. Virkistysverkoston kehittäminen erityisesti rannat huomioon ottaen ja tärkeiden luonnonalueiden ja kulttuuriympäristöjen säilyttäminen” ja ”5. Yleiskaavan ohjausvaikutukseen liittyvät tavoitteet”*.

Paraisten keskustan yleiskaavan tavoitteiksi esitetään:

1. Palvelujen kehittäminen ja työpaikkojen turvaaminen

1.1. Lisätään palvelutarjontaa keskustassa. Turvataan lähipalvelut (kuten päiväkodit ja bussipysäkit) asuinalueiden yhteydessä.

- 1.2.Varataan alueita palveluja, yrittäjiä ja pienteollisuutta varten hyvien yhteyksien päässä.
- 1.3. Nykyisten teollisuusyritysten toimintaedellytykset turvataan.
- 1.4.Lisätään nykyistä merkittävämpää ja monipuolisempaa matkailutoimintaa keskusta-alueella.

2. Toimivammat ja turvallisemmat liikenneratkaisut

- 2.1. Parannetaan liikenneverkon turvattomat kohdat.
- 2.2. Suositaan joukkoliikennettä ja kevytliikennettä.
- 2.3. Kehitetään rantareittejä, veneilymahdollisuuksia ja satamapalveluita.

3. Asumismahdollisuuksien lisääminen

- 3.1.Täydennetään keskustaa uusilla asunnoilla ja asuinalueilla.
- 3.2. Luodaan edellytykset monipuoliselle asuntotuotannolle sisältäen eri talotyyppit ja omistus pohja.
- 3.3. Uudisrakentaminen sovitetaan olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön ja luonnonympäristöön.
- 3.4. Määritetään keskustalle väestökehitystavoite.

4. Virkistysverkoston kehittäminen erityisesti rannat huomioon ottaen ja tärkeiden luonnonalueiden ja kulttuuriympäristöjen säilyttäminen

- 4.1. Lähiluontokohteet säilytetään asuinalueiden, koulujen ja päiväkotien yhteydessä.
- 4.2. Virkistysreitit monipuolistetaan ja muodostetaan verkostoksi. Lisätään Sunnin ja Keskuspuiston merkitystä keskustan virkistysreitit kokoavana valtimona.
- 4.3. Suojellaan merkittävät kulttuurihistorialliset ja luonnonympäristöinä erityisen arvokkaat ympäristöt muulta maankäytöltä. Erityistä huomiota kiinnitetään yhtenäisenä ja harmonisena säilyneisiin ympäristöihin.
- 4.4. Paraisilla säilytetään mittakaavaltaan ihmisläheinen ja luonnonarvoja ja vihreyttä korostava luonne. Painotetaan kaupunkirakenteen sopusuhtaista kehittämistä ja mittakaavaa.

5. Yleiskaavan ohjausvaikutukseen liittyvät tavoitteet

- 5.1. Määritetään asemakaavoitettava alue.
- 5.2. Uusi maankäyttö ohjataan pääsääntöisesti kaupungin omistuksessa oleville maa-alueille.
- 5.3. Osoitetaan keskustan reuna-alueella asemakaavoitettavan alueen ulkopuolella rakennusmahdollisuudet kiinteistökohtaisesti.

Vuorovaikutteisen kaavoitusmenettelyn toteuttamiseksi ja hyvän kaavaratkaisun saavuttamiseksi on tärkeää kuulla asukkaita ja muita osallisia tavoitteita määritettäessä. Kaavoitusyksikkö ehdottaakin, että kaavan tavoitteista toteutetaan erillinen kysely kevään aikana.

Liite

6. Kaavarunko

Ehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta keskustelee Paraisten keskustan yleiskaavalle asetettavista tavoitteista. Tavoitteiden määrittämiseksi päätetään teettää

asukaskysely ja kuullaan osallisia. Samalla selvitetään osallisten näkemyksiä siitä, mitä asioita yleiskaavalla tulisi erityisesti ratkaista. Kyselyn pohja-aineistona käytetään yllä olevia ehdotuksia tavoitteiksi. Kaupungin eri hallintokunnille varataan mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 13.06.2018 § 93

Valmistelija Esittelijä

Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888
Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Kaavoitusyksikkö järjesti kaupungintalolla avoimet ovet -tilaisuuden yleiskaavan tavoitteista perjantaina 25. toukokuuta ja verkkokyselyn ajalla 9.-30.5.2018. Kaupungintalolla vieraili noin 25 henkeä ja verkkokyselyyn vastasi 63 vastaajaa (41 ruotsiksi ja 22 suomeksi). Kysely avattiin ja katsottiin yli 300 kertaa. Lisäksi sosiaalisessa mediassa käytiin aiheesta jonkin verran keskustelua.

Pääosin palaute ehdotetuista tavoitteista oli myönteistä. Teemat, jotka palautteessa korostuivat, olivat keskustan eheyttäminen ja ydinkeskustassa tapahtuva kehitys, Keskuspuiston tulevaisuus, rantareittien tarve ja veneilymahdollisuudet. Useassa vastauksessa nähtiin tarkoituksenmukaiseksi eheyttää keskustarakennetta kaupunkikuvan pienipiirteisyys ja vehreys säilyttäen sekä korostaa meren ja veden läheisyyttä. Osassa vastauksia korostui näkemys, ettei polkuja tai virkistystoimintaa tulisi osoittaa yksityisessä omistuksessa oleville alueille.

Liikkumisen ja erityisesti liikenneturvallisuuden parantamista pidettiin vastauksissa erityisen tärkeänä. Liikennejärjestelyjen parantamiseen liittyen esitettiin paljon toiveita ja myös ratkaisuehdotuksia. Esimerkiksi toive Saaristotien, Kirkkoesplanadin ja Norrbyn rantatien liittymän turvallisuuden parantamisesta nousi esiin useassa vastauksessa.

Saadussa palautteessa tuotiin myös esiin seikkoja, joihin yleiskaavalla tai maankäytön suunnittelulla on vaikea vaikuttaa tai voidaan vaikuttaa vain välillisesti. Tällaisia ovat esim. linja-autoliikenteen aikataulut, liiketilojen vuokrataso ja ulkovalaistus. Välillisesti näihinkin seikkoihin voidaan vaikuttaa hyvällä ja harkitulla maankäytön suunnittelulla kuten lisäämällä mahdollisuuksia, luomalla edellytyksiä kilpailulle sekä tiivistämällä ja ohjaamalla yhdyskuntarakennetta kestäväällä tavalla.

Monessa vastauksessa huomautettiin tavoitteiden yleispiirteisyydestä. Osa vastaajista koki, että näin yleispiirteisiin tavoitteisiin on vaikea ottaa kantaa. Yleiskaavatyölle on luonteenomaista, että se on esimerkiksi asemakaavoitukseen verrattuna paljon yleispiirteisempää, mutta työn edetessä kaavakartta ja siihen kuuluvat kaavamerkinnot tulevat tarkentumaan. Yleiskaavassa tullaan tekemään

konkreettisia valintoja ja ohjaamaan maankäyttöä käytännönläheisellä tavalla. Näitä valintoja valmistellaan työlle nyt asetettavien tavoitteiden mukaisesti. Myös vastauksissa annetut ehdotukset käytännön ratkaisuksi otetaan huomioon yleiskaavaa työstettäessä.

Kaavatyön seuraava vaihe on kaavaluonnoksen valmistelu, jota edeltää viranomaisneuvottelu. Kaavaluonnos pyritään asettamaan nähtäville alkuvuonna 2019.

Kyselyssä esitetyt tavoitteet:

1. Tavoite: Palvelujen kehittäminen ja työpaikkojen turvaaminen

- 1.1 Lisätään palvelutarjontaa keskustassa
- 1.2 Turvataan lähipalvelut (kuten päiväkodit ja bussipysäkit) asuinalueiden yhteydessä
- 1.3 Varataan yrityksille ja pienteollisuudelle alueita hyvien yhteyksien päässä
- 1.4 Turvataan nykyisten teollisuusyritysten toimintaedellytykset
- 1.5 Luodaan edellytyksiä monipuolisemmalle matkailutoiminnalle

2. Tavoite: Toimivat ja turvalliset liikenneratkaisut

- 2.1 Poistetaan liikenneverkon turvattomat kohdat
- 2.2 Suositaan joukkoliikennettä ja kevyttä liikennettä
- 2.3 Kehitetään rantareittejä, veneilymahdollisuuksia ja satamapalveluita

3. Tavoite: Asumismahdollisuuksien lisääminen

- 3.1 Täydennetään keskustaa uusilla asunnoilla ja asuinalueilla
- 3.2 Luodaan edellytykset monipuoliselle asuntotuotannolle sisältäen eri talotyyppit ja omistuspohjat
- 3.3 Sovitetaan uudisrakentaminen olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön ja luonnonympäristöön inhimillinen mittakaava säilyttäen
- 3.4 Määritetään keskustalle väestökehitystavoite

4. Tavoite: Virkistysverkoston kehittäminen sekä arvokkaiden ympäristöjen säilyttäminen

- 4.1 Säilytetään lähiluontokohteet asuinalueiden, koulujen ja päiväkotien yhteydessä
- 4.2 Muodostetaan virkistysreitit verkostoksi
- 4.3 Lisätään Kirkkosalmen ja Keskuspuiston merkitystä keskustan virkistysreitit kokoavana valtimona
- 4.4 Suojellaan merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt ja erityisen arvokkaat luonnonympäristöt muulta maankäytöltä. Erityistä huomiota kiinnitetään yhtenäisenä ja harmonisena säilyneisiin ympäristöihin.

5. Tavoite: Yleiskaavan ohjausvaikutus

- 5.1 Määritetään asemakaavoitettava alue
- 5.2 Ohjataan uusi maankäyttö pääsääntöisesti kaupungin omistuksessa oleville maa-alueille
- 5.3 Osoitetaan keskustan reuna-alueella asemakaavoitettavan alueen ulkopuolella rakennusmahdollisuudet kiinteistökohtaisesti

Liite	3. Svaren på enkäten, svenskspråkiga svar 4. Vastaukset kyselyyn, suomenkieliset vastaukset
Ehdotus	Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyy yllä olevat tavoitteet Paraisten keskustan yleiskaavan tavoitteiksi.
Päätös	Keskustelun kuluessa jäsen Erica Helin ehdotti, että neljännen tavoiteotsikon alle lisätään kohta: 4.5. Edistetään kaupunkikuvan laatua ja yhtenäisyyttä Jäsen Aya Lundsten ehdotti kohtaan 2.2. Suositaan joukkoliikennettä ja kevyttä liikennettä lisäystä <i>ennen muuta liikennettä</i>. Esittelijä yhtyi ehdotuksiin. Esittelijän muutettu ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksianto Kaavoitusosasto

Rakennus- ja ympäristölautakunta 17.10.2018 § 149

Valmistelija Suunnittelija Anni Räsänen, puh. 040 488 5917
Esittelijä Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Keskustan yleiskaavan suunnittelualue on kattanut kaavatyön alkuvaiheessa koko nykyisin voimassa olevan Paraisten keskustaseudun osayleiskaavan alueen. Kaava-alueeseen on siten kuulunut asemakaavoitettavan alueen ulkopuolella alueita, joilla rakennusoikeus on esitetty kiinteistökohtaisesti. Tavoitteista käydyn keskustelun pohjaksi laaditussa kaavarungossa reuna-alueet ovat vastanneet sisällöltään voimassa olevaa osayleiskaavaa, eikä näille alueille ole suunnitteilla muutoksia.

Kun huomioidaan tekeillä olevan uuden yleiskaavan strateginen luonne sekä tavoitteiden ja päivitystarpeen painottuminen keskustaan, luonnosvaiheeseen edettäessä ei ole tarkoituksenmukaista pitää reuna-alueita mukana kaavassa. Myös viranomaisilta ja muilta osallisilta saatu palaute puoltaa reuna-alueiden rajaamista pois kaava-alueesta. Keskustan reuna-alueille jää voimaan nykyinen osayleiskaava, joka vastaa edelleen riittävästi alueiden käytön ja kehittämisen tarpeita näillä alueilla. Keskustan läheiset pienet saaret jäävät kaavoittamattomiksi alueiksi.

Uusi keskustan yleiskaavan suunnittelualue kattaa Paraisten keskustan lähiympäristöineen, mukaan lukien Kirkkosaaren länsiosat ja Ålönsaaren itäosat. Uusi rajausta noudattaa pitkälti voimassa olevassa osayleiskaavassa osoitettua rajausta alueesta, jolle rakentaminen edellyttää asemakaavan laatimista. Käytännössä uusi kaava-alue vastaa kaavarungossa esitettyä uutta asemakaavoitettavan alueen rajausta.

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi kokouksessaan 13.6.2018 yleiskaavan tavoitteet. Kaava-alueen muuttumisen myötä osa yleiskaavan ohjausvaikutukseen liittyvistä tavoitteista menettää merkityksensä. Tavoite 5.1 ”Määritetään asemakaavoitettava alue” on tarpeeton, sillä uusi yleiskaava-alue on kokonaisuudessaan aluetta, jolle tulee laatia asemakaava. Tavoite 5.3 ”Osoitetaan keskustan reuna-alueella asemakaavoitettavan alueen ulkopuolella rakennusmahdollisuudet kiinteistökohtaisesti” on tarpeeton reuna-alueiden jäädessä kokonaan pois kaavasta. Näin ollen yleiskaavan ohjausvaikutukseen liittyvistä tavoitteista jää voimaan vain kohta 5.2 ”Uusi maankäyttö ohjataan pääsääntöisesti kaupungin omistuksessa oleville maa-alueille.” Selvyyden vuoksi nykyinen tavoite 5.2 on syytä numeroida uudeksi tavoitteeksi 5.1.

Esitettyjen muutosten vuoksi osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä kaavarunkokarttaa on päivitetty. Kaavatyön seuraava vaihe on kaavaluonnoksen valmistelu uudelleen rajatulle suunnittelualueelle. Myös kaavaan liittyvien selvitysten laatiminen jatkuu.

Liite	10. Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma 11. Päivitetty kaavarunko 12. Päivitetty kaavarungon merkkienselitys
Ehdotus	Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää muuttaa Paraisten keskustan yleiskaavan suunnittelualueen rajausta ja tavoitteen 5. ”Yleiskaavan ohjausvaikutukseen liittyvät tavoitteet” alakohtia esitetyn mukaisesti.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin. _____

Jakelu Kaavoitusyksikkö

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.06.2020 § 96

Valmistelija Suunnittelija Anni Räsänen, puh. 040 488 5917
Esittelijä Kaavoituspäällikkö Heidi Saaristo-Levin, puh. 040 488 5888
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Yleiskaavan valmisteluaineistoa on työstetty vuoden 2019 ja talven 2020 aikana ja kaavaluonnos on nyt valmistunut.

Yleiskaavatyön tarkoituksena on laatia voimassa olevaa Keskustaseudun osayleiskaavaa yleispiirteisempi ja luonteeltaan strategisempi yleiskaava. Tärkeimmät teemat yleiskaavatyössä ovat kaavalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti asumismahdollisuuksien lisääminen, palvelujen kehittäminen ja työpaikkojen turvaaminen, toimivat ja turvalliset liikenneratkaisut sekä virkistysverkkojen kehittäminen ja arvokkaiden ympäristöjen säilyttäminen. Uusi

yleiskaava ei ohjaa suoraan rakentamista, vaan alueiden toteuttamiseksi on laadittava asemakaava koko yleiskaavan alueella.

Vanhan osayleiskaavan osoittamat asuinalueet ovat pääosin jo toteutuneet, joten keskustan asumismahdollisuuksien lisäämiseksi uudessa yleiskaavassa on tarpeen osoittaa uusia ja tiivistettäviä asuinalueita. Keskustan eheyttämiseen ja kehittyviin palveluihin liittyen myös palveluille varattujen alueiden verkostoa ja etenkin ydinkeskustan aluevarauksia tarkastellaan uusiksi. Myös liikenteen ratkaisuja ja uusien asuinalueiden yhteyksiä kehitetään ja yleiskaavassa osoitetaan toimivampaan ja turvallisempaan liikenneverkkoon tähtäviä muutoksia.

Yleiskaavaluonnoksessa osoitetaan alueita pääasiassa asumiselle, keskustatoiminnoille, palveluille, työpaikoille ja teollisuudelle sekä viheralueille. Yleiskaavan rakenne ja aluevarausten rajaukset noudattelevat pitkälti vanhaa Keskustaseudun osayleiskaavaa, mutta kaavamerkinnot ja –määräykset ovat yleispiirteisempiä kuin vanhassa yleiskaavassa. Uudessa yleiskaavassa keskitytään ratkaisemaan tällä hetkellä ajankohtaisia asioita, joten suurimmat muutokset koskevat ydinkeskustaa ja palveluille varattuja alueita sekä uusia asuinalueita ja joitakin liikenneratkaisuja.

Ydinkeskusta osoitetaan yleiskaavassa keskustatoimintojen alueeksi (C), mikä mahdollistaa monipuolisesti erilaisia toimintoja asumisesta palveluihin, työpaikkoihin ja virkistykseen. Merkintä mahdollistaa entistä joustavammin alueen kehittämisen, palvelutarjonnan lisääntymisen ja täydennysrakentamisen. Merkinällä tavoitellaan myös keskustan entistä kaupunkimaisempaa ilmettä. Keskustatoimintojen alue on ensisijainen kaupallisten palvelujen, etenkin isojen päivittäistavarakauppojen, sijaintipaikka.

Palveluille varataan lisäksi erillisiä palvelujen alueita (P-1 ja P-2) sekä julkisten palvelujen, lähipalvelujen ja hallinnon alueita (PY). Uusia palveluille varattuja alueita ovat muun muassa Saaristotien ja Kalkkitien kiertoliittymän ympärillä olevat alueet sekä Sollidenin leirintäalue Norrbyssä. Nämä luovat edellytyksiä palvelutarjonnan monipuolistumiselle, sillä kiertoliittymän lähialue soveltuu hyvin muun muassa paljon tilaa vaativalle erikoiskaupalle tai liikennemyymälälle. Sollidenin osoittaminen palvelujen alueeksi puolestaan monipuolistaa alueen kehittämismahdollisuuksia matkailukohteena.

Yleiskaavaluonnoksessa osoitetaan uusia, luonteeltaan eri tyyppisiä asuinalueita nykyisen yhdyskuntarakenteen sisään ja keskustan luonnollisille laajenemisalueille vanhojen asuinalueiden jatkoksi, hyvien kulkuyhteyksien päähän ydinkeskustasta. Uudet ja tiivistyvät asuinalueet auttavat säilyttämään ja kehittämään keskustan palvelutarjontaa sekä lisäämään keskustan kaupunkimaisuutta. Uusina tai muuttuvina asuinalueina yleiskaavassa osoitetaan Norrbyrannan, Isoniityn, Raivion ja Muddaisten uudet alueet sekä osa Pohjois-Keskustan kortteleista. Näistä Isoniityn ja Raivion uudet asuinalueet ovat kokonaan uusia aluevarauksia verrattuna vanhaan Keskustaseudun osayleiskaavaan. Muddaisten uudet alueet osoitetaan reservialueina, jotka ovat kaikkein pisimmällä aikavälillä toteutettavia alueita.

Kaupunki ei ole asettanut määrällistä väestönkasvutavoitetta, mutta kaupungin strategiaan on kirjattu tavoitteeksi ”enemmän asukkaita, työpaikkoja ja palveluja keskustaan”. Yleiskaavassa keskustan väestönkasvutavoitteeksi asetetaan 0,5 % vuodessa, mikä tarkoittaa noin 40 uutta asukasta vuodessa. Kasvutavoite on maltillinen ja tavoitteena on kääntää viime vuosina tapahtunut asukasluvun pieneneminen vastaavan kokoiseksi kasvuksi. Kyseessä on kaava-alueen väestönkasvu, mikä saattaa poiketa koko kaupungin väestökehityksestä.

Yleiskaavan uusille asuinalueille mahtuu toteuttamistavasta riippuen noin 2400 – 3400 asukasta, joista ensisijaisille alueille mahtuu noin 1650 – 2400 asukasta. Uusia asukkaita on tarkoitus sijoittaa myös tiivistettäville nykyisille asuinalueille ja keskustatoimintojen alueelle, mutta näiden alueiden asukasmääriä ei ole laskettu erikseen. Yleiskaavassa on asetettuun väestönkasvutavoitteeseen nähden runsaasti asuinaluereserviä, jota voidaan asemakaavoittaa ja ottaa käyttöön porrastetusti tarpeen mukaan pitkällä aikavälillä.

Lähellä ydinkeskustaa sijaitsevat uudet, tiiviisti rakennettavat asuinalueet sekä tiivistettävät vanhat asuinalueet osoitetaan A-1-alueiksi. Tiiviiseen rakentamiseen pyritään osoittamalla näille alueille tehokkuusluku (ea) 0,20 – 0,30. Aluetehokkuusluku ilmaisee rakennusten kokonaispinta-alan suhteessa maa-alueen pinta-alaan, eli tehokkuusluku kuvaa alueen rakentamistiheyttä. A-1-alueiden aluetehokkuus voidaan saavuttaa hyvin erilaisilla rakennustyyppijakaumilla, mutta yleiskaavassa ei määritellä sitä, millaisia asuinrakennuksia alueelle tulee.

Kauempana ydinkeskustasta sijaitsevat uudet ja tiivistettävät pientaloalueet osoitetaan AP-alueiksi. Niiden aluetehokkuus on 0,13 – 0,20, mikä vastaa tiiviisti rakennetun erillispienitaloalueen tehokkuutta. Pääosin valmiiksi rakentuneet pientaloalueet, joilla ei juurikaan ole täydennysrakentamismahdollisuuksia, osoitetaan perusmerkinnällä A. Nykyiset kerrostaloalueet osoitetaan perusmerkinnällä AK.

Perinteisten asuinalueiden lisäksi yleiskaavaluonnoksessa osoitetaan kaksi kohdetta, joissa voidaan selvittää kelluvien asuntojen sijoittamista. Niiden toteuttaminen edellyttää asemakaavoitusta ja siihen liittyviä tarkempia selvityksiä. Munkvikin ja Norrbyn edustan merialueet ovat luontevia paikkoja tällaiselle uudelle asumismuodolle, joka korostaa Paraisten luonnetta merellisenä pikkukaupunkina.

Yleiskaavaluonnoksessa osoitetaan työpaikka-alueita (TP) toimistotyyppiselle työpaikkarakentamiselle sekä erilaisia teollisuusalueita (T, T/kem, TY) suurteollisuudelle ja pienteollisuudelle. Kokonaan uusia teollisuusaluevarauksia ei osoiteta, sillä teollisuusalueita on tällä hetkellä hyvin reservissä. Muun muassa Sysilahden teollisuusalueen yhteydessä ja Sydmontien varrella on jo vanhassa osayleiskaavassa osoitettuja, toistaiseksi toteutumattomia teollisuusaluevarauksia.

Merkittävin toimivampaan ja turvallisempaan liikenneverkkoon tähtäävä muutos yleiskaavaluonnoksessa on Saaristotien, Norrbyn Rantatien ja Kirkkoesplanadin risteyksen siirtäminen ja osoittaminen kiertoliittymäksi. Liikenneturvallisuutta

lisäävät myös kaavassa osoitettavat uudet kevyen liikenteen reitit muun muassa Norrbyharjun alueella ja Saaristotien eteläpuolella Pohjois-Keskustan kaupunginosassa.

Yleiskaavaluonnoksessa asuinalueita erottavat viheralueet, jotka johtavat keskustan reuna-alueilla laajemmille virkistysalueille. Valtaosa viheralueista osoitetaan lähivirkistysalueiksi (VL). Ulkoilureitit ja kevyen liikenteen reitit muodostavat kaavassa kattavan verkoston, jota pitkin voi kiertää koko keskustan, mahdollisimman paljon rantoja pitkin. Keskuspuisto ja Kirkkosalmi kytketään yleiskaavassa tiiviimmin osaksi keskustaa ja kaupungin toimintoja. Osa puistosta ja salmen rannoista kuluu keskustatoimintojen alueeseen, mikä mahdollistaa erilaisten palvelujen sijoittamisen niiden alueelle. Kirkkosalmen varrelle osoitetaan myös uusia pienvenesatamia, jotka lisäävät veneilypalveluja ja venepaikkoja keskustassa.

Yleiskaavaluonnoksessa osoitetaan selvitysalueiksi (SE) eräitä Nordkalkin louhos- ja teollisuusalueiden läheisyydessä olevia entisiä kaivosyhtiön työntekijöiden asuinalueita. Näiden alueiden osoittaminen johonkin tiettyyn käyttötarkoitukseen, kuten asumiseen, on ongelmallista ilman perusteellisia selvityksiä tai vaikutustenarviointeja, koska alueilla on paljon erilaisia yhteen sovitettavia arvoja ja läheisen teollisuus- ja kaivostoiminnan aiheuttamia häiriöitä. Selvitysalueiden tulevaisuus jää ratkaisematta tässä yleiskaavassa. Alueilla on kuitenkin voimassa asemakaavat.

Yleiskaava päivitetään vastaamaan nykyainsäädäntöä erilaisten viranomaisrekistereistä tulevien suojelumerkintöjen ja muiden informatiivisten merkintöjen osalta. Nämä merkinnät koskevat niin luonnonympäristöä kuin kulttuuriympäristöäkin. Luonnonsuojelualueiksi (SL) yleiskaavassa osoitetaan vain ne alueet, jotka on jo perustettu tai on tarkoitettu perustettavaksi luonnonsuojelulain nojalla.

Yleiskaavassa annetaan erillisiä yleismääräyksiä, jotka koskevat koko kaava-aluetta. Yleiskaavakartan yhteydessä olevalla vinjettikartalla esitetään kaupunkikuvallisesti yhtenäiset alueet, joita koskee oma yleismääräys. Tämän määräyksen on tarkoitus osaltaan edistää kaupunkikuvan laatua ja yhtenäisyyttä. Yleiskaavatyötä varten on laadittu useita taustaselvityksiä vuosien 2017 – 2019 aikana. Rakennus- ja ympäristölautakunta on merkinnyt tiedoksi selvityksen kaupallisista ja julkisista palveluista 13.3.2019 ja kaupunkikuvallisen selvityksen 13.11.2019. Näiden selvitysten lisäksi kaavoitusyksikön omana työnä on laadittu tausta-aineisto maisemasta, ympäristöstä ja yhdyskuntarakenteesta. Kaavan taustaselvityksiin lukeutuvat myös kävelyreitistö-selvitys, satamaselvitys, hulevesiselvitys, luontoselvitys, asutushistoriaselvitys sekä rakennusinventoinnit, jotka on tallennettu Varsinais-Suomen maakuntamuseon inventointiportaaliin (MIP).

Yleiskaavaprojektiin liittyen on järjestetty kaksi neuvottelua viranomaisten kanssa. Alustava, epävirallinen työkokous pidettiin 20.6.2017 ja virallinen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestettiin 20.9.2018. Viranomaisneuvottelussa paikalla oli kaupungin, Varsinais-Suomen

ELY-keskuksen, Varsinais-Suomen liiton ja Varsinais-Suomen maakuntamuseon edustajia. Neuvotteluja järjestetään tarvittaessa lisää kaavaprosessin aikana.

Valmisteluaineistosta saatu palaute

Kaavaprojektin aloitusvaiheessa on jätetty neljä kirjallista mielipidettä. Yksi mielipiteistä koskee rakennuspaikkaa alueella, joka on rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksellä 17.10.2018 rajattu kaava-alueen ulkopuolelle. Kyseiseen mielipiteeseen ei siten voida tämän kaavaprosessin yhteydessä ottaa kantaa.

Toisen mielipiteen on jättänyt kaava-alueella toimiva asukasyhdistys. Mielipide koskee virkistysalueiden ja liikenteen järjestelyjä uuden Norrbyrannan asuinalueen läheisyydessä. Mielipiteessä ehdotetaan, että Myrskypuistoa laajennettaisiin ja sen alueelle järjestettäisiin kevyen liikenteen reitti. Lisäksi ehdotetaan, että Valoniemen asuinalueelta järjestettäisiin kevyen liikenteen yhteys Norrbyrannan uimarannalle. Mielipiteessä toivotaan myös, että autoliikenne uudelta Norrbyrannan asuinalueelta järjestettäisiin pääosin suoraan Saaristotielle ja vain vähäisessä määrin läpikulkuna Teollisuuskadun kautta. Lisäksi toivotaan, että Teollisuuskadulle toteutettaisiin kevyen liikenteen väylä. Osa mielipiteestä koskee Norrbyholmenia, joka on sittemmin rajattu pois kaava-alueesta.

Uudesta Norrbyrannan asuinalueesta on tarkoitus tulla luonnonläheinen ja alueella olevat luonnon erityispiirteet, kuten noro ja merkittävimmät kalliot, huomioidaan yleiskaavassa luo-merkinnöin. Tulevassa asemakaavoituksessa maaston omaleimaiset, pienipiirteisemmät muodot kalliolakineen ratkaistaan erityisellä huolella. Myös Norrbyn vanha kaatopaikka ja sen suotovedet huomioidaan yleiskaavassa. Norrbyrannan uuden asuinalueen ympärille ja alueen halki kulkevan noron varrelle osoitetaan yleiskaavassa viheralueita ja ohjeellisia ulkoilureittejä, joten mielipiteessä toivottu luontoyhteys toteutuu, vaikkei Myrskypuistoa voida aivan esitetyssä laajuudessa osoittaa. Ranta-alue sen sijaan varataan virkistyskäyttöön maakuntakaavan mukaisesti.

Kaavaluonnoksessa osoitetaan mielipiteessä toivottu kevyen liikenteen yhteys Valoniemestä Norrbyrannan uimarannalle ohjeellisena ulkoilureittinä. Yleiskaavassa osoitetaan myös Teollisuuskadulle toivottu uusi kevyen liikenteen reitti. Uuden Norrbyrannan asuinalueen sisäisiä kevyen liikenteen reittejä ei ratkaista vielä yleiskaavassa, vaan ne suunnitellaan tarkemmin asemakaavassa. Ajoneuvoliikenteen yhteys uudelta asuinalueelta on tarkoitus järjestää mielipiteessä esitetyllä tavalla ensisijaisesti Norrbyn Rantatien kautta Saaristotielle. Norrbyn Rantatieltä Teollisuuskadulle ulottuvan ohjeellisen tielinjauksen on tarkoitus toimia toissijaisena ajoneuvoliikenteen yhteytenä.

Kolmannen mielipiteen on jättänyt Paraisilla toimiva yritys. Mielipide koskee liikennejärjestelyjä Muddaisten alueella ja yhteyksiä Muddaisista Kalkkitielle. Osa mainituista liikennejärjestelyistä sijaitsee alueella, joka on sittemmin rajattu kaava-alueen ulkopuolelle. Mielipiteessä toivotaan, että yleiskaavassa osoitettaisiin voimassa olevan osayleiskaavan mukainen tieyhteys Muddaistentieltä Puustellintielle. Mielipidettä perustellaan sillä, että tämä

tieyhteys parantaisi liikenneturvallisuutta ja lyhentäisi ajomatkaa Muddaisista Kalkkitielle.

Mielipiteessä esitetty tieyhteys kulkisi viheralueen ja Tennbyn kuntoradan poikki. Alue on myös maakuntakaavassa osoitettu virkistysalueeksi, eikä yhtenäisen viheralueen katkaiseminen tielinjauksella ole mielekästä. Mielipiteessä esitetyn tielinjauksen sijasta yleiskaavaluonnoksessa osoitetaan ohjeellinen tielinjaus Muddaistentieltä Kuuselantielle ja Kalkkitielle uuden Isoniityn asuinalueen läpi nykyistä tiepohjaa mukaillen. Tämä tieyhteys vastaa mielipiteessä esitettyyn toiveeseen liikenneturvallisuuden parantamisesta ja ajomatkan lyhentämisestä. Läpikulkuliikenne uudella Isoniityn alueella ratkaistaan siten, ettei se aiheuta häiriötä asuinalueelle. Tielinjaus tutkitaan yleiskaavaluonnoksen vaikutusten arvioinnin yhteydessä liikenne-teeman osana.

Neljäs mielipide on yksityishenkilön jättämä ja se koskee Koulukatua ja sen jatketta, eli asemakaavassa Vanhaksi Koulukaduksi nimettyä lyhyttä katuja ja sen päässä olevaa pysäköintialuetta. Mielipiteessä toivotaan, että Vanhalta Koulukadulta järjestettäisiin ajoneuvoliikenteen liittymä Rantatielle. Tällainen liittymä on aiemmin ollut olemassa, mutta se on poistettu ajoneuvoliikenteen käytöstä. Kevyen liikenteen yhteys Koulukadulta ja Vanhalta Koulukadulta Rantatielle on olemassa. Tällä hetkellä ajoneuvoliikenne Koulukadulta liittyy Sarlininkadun kautta Skräbbölentiehen ja Vanhan Koulukadun kautta pääsee kadun päässä olevalle pysäköintialueelle. Skräbbölentieltä on yksisuuntainen ajoyhteys pysäköintialueelle ja Vanhalle Koulukadulle. Nykyinen liikenneratkaistu alueella perustuu 3.1.1996 vahvistettuun asemakaavaan ja se on toteutettu Vanhan Koulukadun pysäköintialueen ja Skräbbölentien liittymän osalta vasta muutamia vuosia sitten.

Yleiskaavan tavoitteena ovat toimivat ja turvalliset liikenneratkaisut ja kevyen liikenteen suosiminen, eikä uuden liittymän avaamista Rantatielle ja uuden ajoneuvoliikenteen väylän rakentamista ydinkeskustaan voida pitää kaavan tavoitteiden mukaisena. Mikäli katu ja liittymä Rantatielle rakennettaisiin, menetettäisiin osa asemakaavan mukaisesta käyttämättömästä rakennusoikeudesta Etelä-Keskustan korttelissa seitsemän. Samalla menetettäisiin tältä osin mahdollisuus tiivistää keskustaa ja rajata katutilaa ja Brankkiksenaukiota kaupunkimaisemmaksi. Alueen liikenneratkaistu tutkitaan yleiskaavaluonnoksen vaikutusten arvioinnin yhteydessä liikenne-teeman osana.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Yleiskaavaluonnoksen valmistumisen yhteydessä on päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa kaavan aikataulun ja kaavaehdotuksen nähtäville tulosta ilmoittamisen osalta. 17.10.2018 päivitettyssä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todettiin, että kaavaluonnoksen nähtäville tulosta ilmoitetaan ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille kirjeitse ja että kaavaehdotuksen nähtäville tulosta ilmoitetaan samoin kuin luonnosvaiheessa. Kirjeiden lähettäminen ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille ei kuitenkaan ole tarpeen, koska nyt laadittava yleiskaava ei ole enää miltään osin suoraan rakentamista ohjaava, kun reuna-alueet 17.10.2018 rajattiin pois kaava-alueesta. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 19 §:n mukaan vain suoraan rakentamista

ohjaavan yleiskaavan ehdotuksen nähtäville asettamisesta on ilmoitettava kirjeitse ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille. Näin ollen kaavaluonnoksen nähtäville tulosta ilmoitetaan vielä alkuperäisen suunnitelman mukaisesti kirjeitse ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille, mutta kaavaehdotuksen nähtäville tulosta kirjeitä ei enää lähetetä. Tämä on kirjattu 1.6.2020 päivitettyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Vaikutusten arviointi

Kaavaluonnoksen vaikutuksia on arvioitu kaavaprosessin yhteydessä, mutta erikseen raportoitavaa vaikutusten arviointia ei ole vielä tehty. Vaikutusten arviointi tullaan suorittamaan rakennus- ja ympäristölautakunnan hyväksymästä kaavaluonnoksesta ja arviointi liitetään kaava-aineistoon ehdotusvaiheessa. Arvioitavaksi tulevat muun muassa yleiskaavan vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, luontoon, maisemaan, liikenteeseen, sosiaalisiin oloihin ja kulttuuriin.

Kaavaluonnoksesta pyydetään tarvittavat viranomaislausunnot ja vuorovaikutus osallisten kanssa toteutetaan päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Vaikutusten arvioinnin ja kaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella laaditaan kaavaehdotus, joka asetetaan nähtäville myöhemmin.

Liite

- 7. Yleiskaavaluonnos
- 8. Kaavamerkinnot- ja määräykset
- 9. Kaavaselostus

Ehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa yllä olevan kaupungin vastineena yleiskaavan aloitusvaiheessa mielipiteensä jättäneille. Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää asettaa Paraisten keskustan yleiskaavan valmisteluaineiston luonnoksena nähtäville ja pyytää siitä tarvittavat viranomaislausunnot.

Päätös

Keskustelun jälkeen jäsen Folke Pahlman ehdotti puheenjohtaja Kurt Ekströmin kannattamana, että Koulukatua jatketaan aina Rantatielle asti.

Puheenjohtaja ehdotti, että lautakunta äänestää esittelijän ehdotuksesta ja jäsen Folke Pahlmanin ehdotuksesta nimenhuudolla siten, että esittelijän ehdotusta kannattavat äänestävät Jaa ja Folke Pahlmanin ehdotusta kannattavat äänestävät Ei.

Ehdotettu äänestysmenettely hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin

8 Jaa-ääntä

2 Ei-ääntä

Äänestämättä jätti 0

Lautakunta päätti näin ollen hyväksyä esittelijän ehdotuksen.

Äänestyspöytäkirja liitetään pöytäkirjaan **liitteenä 10**.

Tiedoksianto

Kaavoitusyksikkö, rakennusvalvonta, mielipiteen jättäjät